

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Utkast till lagrådsremiss En särskild straffbestämmelse för psykiskt våld

Er beteckning: Ju2025/01157

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län, härnäst länsstyrelsen, delar bedömningen om att det straffrättsliga skyddet mot psykiskt våld behöver förstärkas. Länsstyrelsen tillstyrker därmed förslaget om att införa en särskild straffbestämmelse om psykiskt våld. Psykiskt våld kan innebära svåra konsekvenser för den som utsätts och det är angeläget att stärka det straffrättsliga skyddet vid sådan utsatthet.

3.3 En särskild straffbestämmelse som tar sikte på psykiskt våld bör införas

Länsstyrelsen instämmer i att en särskild straffbestämmelse avseende psykiskt våld kan verka normerande och utgöra en tydlig signal om att psykiskt våld är oacceptabelt. Att göra psykiskt våld straffbart i den latent fasen anser länsstyrelsen kan förebygga, och motverka brott samt skapa förutsättningar för tidiga insatser som stöd och lindrigare påföljder.

Länsstyrelsen instämmer i att det inte bör införas något närståenderekvisit för att inkludera ungas parrelationer samt de utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Det gör det även möjligt att komma åt utsatthet på digitala plattformar.

3.4 Brottsbeteckning, straffskalor och förhållandet till andra straffbestämmelser

Länsstyrelsen tillstyrker att ett nytt brott ska införas i brottsbalken, med beteckningen psykiskt våld under ny paragraf, 4 kap. 7 b §. I yttrandet över promemorian Straffansvar för psykiskt våld (DS

2022:18) tillstyrkte länsstyrelsen det förslag som gavs gällande ny brottstyp, psykisk misshandel under 3 kap. 5 a § i brottsbalken. I samma yttrande lyfte länsstyrelsen att tillämpningsområdet för det nya brottet psykisk misshandel och gränsdragningen mellan det nya brottet och befintliga brott behövde förtydligas. I utkastet till lagrådsremissen noterar länsstyrelsen att den föreslagna lydelsen förtydligats ytterligare, i syfte att öka det straffrättsliga skyddet för personer som utsätts för psykiskt våld och utgör ett komplement till de befintliga straffbuden. Länsstyrelsen instämmer därmed att det nya brottet bör gå under kapitel 4: Om brott mot frihet och frid.

4 Brottskatalogerna för fridskränkningensbrotten, olaga förföljelse, barnfridsbrott och hedersförtryck bör utvidgas

Länsstyrelsen tillstyrker den bedömning som anförs i utkastet, att brottet psykiskt våld även bör ingå i brottskatalogen för barnfridsbrottet som en tydlig signal, till såväl vuxna som barn, att psykiskt våld kan vara lika klandervärt och skadligt som fysiskt våld. Utifrån ett barnperspektiv skulle det innebära att stärka barnets rättigheter enligt Barnkonventionen, särskilt artikel 19 – att skydda barn från alla former av fysiskt och psykiskt våld. Länsstyrelsen delar bedömningen att kriminalisera psykiskt våld vore att ge barn, unga i parrelationer och särskilt utsatta målgrupper en möjlighet till upprättelse för både fysiskt och psykiskt våld.

6 Konsekvenser

Övriga konsekvenser

Länsstyrelsen lyfter, liksom Länsstyrelsen i Skåne län i yttrandet över promemorian Straffansvar för psykiskt våld (DS 2022:18), behovet av kompetenshöjande insatser, informations- och utbildningsinsatser inom rättsväsendets område samt till de verksamheter och yrkesverksamma som möter målgrupperna, i syfte att öka kännedom om de straffbara handlingarna. Det är viktigt att yrkesverksamma inom kommuner och regioner har kunskap om psykiskt våld. Kompetenshöjande insatser kan därmed behövas för att säkerställa att yrkesverksamma i dessa verksamheter har tillräcklig kunskap för att kunna identifiera samt agera för att utsatta ska få tillgång till stöd och skydd. Länsstyrelsen kan bidra till ett

sådant arbete utifrån de uppgifter myndigheten har utifrån förordningen (2021:995).

Allmänna synpunkter

Slutligen noterar länsstyrelsen att ingen Region eller kommun finns med bland remissinstanserna. Länsstyrelsen anser att Regionen är en viktig aktör som kan komma i kontakt med våldsutsatta och våldsutövare. Eftersom straffet för psykiskt våld föreslås vara fängelse i högst fyra år kan det i vissa fall vara sekretessbrytande och skulle därmed ge vården förutsättningar att samverka med andra myndigheter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med handläggare Soledad Alarcon Helling som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Mikael Selander, avdelningschef för Avdelningen för hållbar utveckling medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.